

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2067

Vragen van het lid **Podt** (D66) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de problemen voor nareizigers bij de IND in Zevenaar* (ingezonden 12 april 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Van der Burg** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 25 juni 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1654.

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat nareizigers die zich binnen drie dagen moeten melden bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in Zevenaar al ruim een jaar te maken hebben met lange wachttijden?

Antwoord 1

Ja, daar ben ik mee bekend. Gezinsleden moeten zich binnen drie dagen na binnenkomst in Nederland bij de IND melden. Deze gezinsleden moeten een afspraak maken bij de IND voor de registratie en de beschikking. De afgelopen periode was er sprake van een achterstand bij de nareisbalies van de IND maar die zijn op het moment van schrijven weggewerkt. Dit betekent dat de beschikking, zoals gewoonlijk, binnen twee weken na aanmelding aan gezinsleden wordt uitgereikt.

Vraag 2

Klopt het dat zij daardoor nog niet worden geregistreerd, niet terecht kunnen in COA-opvang en geen burgerservicenummer krijgen waardoor ze ook geen recht hebben op sociale zekerheid?

Antwoord 2

Nee dat klopt niet. Nareizigers zijn na aankomst in Nederland verzekerd, ook wanneer zij op een afspraak bij de IND wachten. Zij moeten zich hiervoor registreren bij het COA.

Na aankomst in Nederland moet een nareiziger zich registreren bij de aanmeldbalie van de IND in Zevenaar. Indien de referent van de nareiziger beschikt over gepaste huisvesting, kunnen de nareizigers daar verblijven. Het is ook mogelijk dat de referent van de nareiziger nog verblijft in de opvang van het COA in afwachting van huisvesting. De nareiziger wordt dan ook opgevangen door het COA na aankomst in Nederland. Dit volgt uit artikel 3, derde lid, onder r, van de Regeling verstrekkingen asielzoekers 2005 (Rva 2005).

Tijdens de afspraak met de IND wordt de beschikking uitgereikt en, indien nodig, biometrie afgenomen. De registratie bij de IND is cruciaal voor de gemeente om de identiteit en rechtmatig verblijf vast te stellen voordat inschrijving in de BRP mogelijk is. Tijdens de registratie bij de IND wordt de nareiziger geïnformeerd over de BRP-inschrijving. Dit stelt de nareiziger in staat om snel toegang te krijgen tot sociale voorzieningen en een goede start te maken in Nederland. De beschikking is randvoorwaardelijk voor het verkrijgen van een Burgerservicenummer en daarmee toegang tot sociale voorzieningen. Als de nareiziger dit nog niet heeft en geregistreerd is bij het COA, krijgt de nareiziger via die weg en met terugwerkende kracht, toegang tot voorzieningen zoals een verzekering.

Vraag 3

Herkent u het beeld dat omdat gemeenten ook geen burgerservicenummer kunnen aanmaken voor deze groep voordat zij geregistreerd zijn bij het COA, deze groep geen enkele optie heeft en zo mogelijk op straat staat?

Antwoord 3

Nee, dat herken ik niet. Een nareiziger die niet kan verblijven bij de referent, omdat er nog geen passende huisvesting is, wordt opgevangen door het COA. Als de reguliere opvanglocaties voor nareizigers in de omgeving van Zevenaar geen plek hebben, bekijkt het COA met de nareiziger welke alternatieve mogelijkheden er zijn. Als voor de nareiziger geen plaats is in de opvang van het COA en ook verblijf bij de referent of andere familie of kennis geen optie is, dan wordt door het Rode Kruis op verzoek van COA een hotelkamer gezocht voor betrokken nareizigers. De dag na de afspraak voor registratie bij de IND heeft de nareiziger een afspraak voor inschrijving in de BRP.

Vraag 4

Deelt u de mening dat gemeenten hierin de ruimte moeten krijgen om wel een burgerservicenummer aan te maken om hen in staat te stellen de hulp te bieden die nodig is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Registratie bij de IND is essentieel om rechtmatig verblijf vast te stellen en reisdocumenten te controleren voor identiteits- en nationaliteitsbepaling. Een inschrijving in de BRP kan pas plaatsvinden nadat het rechtmatig verblijf en de identiteit van de nareiziger zijn vastgesteld. Het is daarom noodzakelijk dat een persoon eerst bij de IND geregistreerd wordt voordat hij of zij in de BRP kan worden ingeschreven. Gemeenten moeten zeker weten dat de persoon die zij inschrijven rechtmatig verblijf heeft en dienen ook te weten wie zij inschrijven.

Vraag 5

Waar kunnen nareizigers nu terecht tot het moment dat zij geregistreerd zijn in Zevenaar?

Antwoord 5

Als het gaat om nareizigers van een referent met geschikte huisvesting, verblijven zij daar tot hun afspraak bij de IND. Als het gaat om nareizigers van een referent die nog verblijft bij het COA óf waarbij de woning van de referent niet geschikt is, zullen zij worden opgevangen door het COA. Er is behoefte aan meer opvangplekken voor deze doelgroep. Het COA is hard bezig om meer opvangplekken voor nareizigers te realiseren. Als voor de nareiziger geen plaats is in de opvang van het COA en ook verblijf bij de referent of andere familie of kennis geen optie is, dan wordt door het Rode Kruis op verzoek van COA een hotelkamer gezocht voor betrokken nareizigers.

Vraag 6

Welke acties onderneemt u momenteel om de druk op de IND in Zevenaar te verminderen? Is het bijvoorbeeld mogelijk om bij de uitwerking van de motie-Ceder (Kamerstuk 36 333, nr. 70) niet alleen naar Ter Apel, maar ook naar Zevenaar te kijken?

Antwoord 6

De IND werkt hard aan het verhogen van de capaciteit in Zevenaar. Daarnaast wordt gewerkt aan een efficiënter proces. Zo wordt op dit moment met COA samengewerkt om gezinsleden zonder passende huisvesting groepsgewijs bij de IND langs te laten gaan om hun beschikking op te laten halen. Ook wordt vanaf 10 juni gewerkt met twee afsprakenblokken: één voor nareizigers die in de COA-opvang verblijven en één voor nareizigers die zijn gehuisvest. Hierdoor kan de IND de afspraken efficiënter inplannen.